

VIII. Universitetets videnskabelige Samlinger og Anstalter.

1. Universitetsbibliotheket.

(Professor Thorsen).

Universitetsbibliotheket har i Begyndelsen af Aaret 1879 som Gave fra Kjøbmand Viggo Hertz i Rangoon modtaget et værdifuldt Pali-Manuskript, skrevet med Birmanske Skrifteegn. Det indeholder 8 forskellige Partier, og deriblandt flere, som Bibliotheket ikke tidligere har haft. Universitetet har gennem Prof. Thorsen bragt Giveren en Tak for denne Gave.

2. Den botaniske Have 1878—79.

(Professor Didrichsen).

A. Haven.

I Arboretet er foruden de sædvanlige Arbejder (Renholdelse, Opbinding, Fornyelse af Etiketter m. m.) en Del af Busketterne vintergravede, medens de øvrige ere behandlede i Foraaret, saa at de alle ere gennemgaaede i Aarets Løb. De Udfyldningstræer, der trykkede de Træer, som ere bestemte til at blive staaende, ere borttagne i de fleste Busketter. I Sommeren ere Træer og Buske gennemgaaende voxede godt til. Slægten *Abies* har derimod lidt meget. Skuddene blive svage, svulne ved Grunden, tabe Bladene og dø. Næsten alle Exemplarer af *Abies balsamea*, *A. pectinata* og *A. Pichta* ere angrebne og til Dels ødelagte; *A. Nordmanniana*, *A. Pinsapo* og nogle andre, kun i faa Exemplarer tilstede værende Arter, ere tilsyneladende endnu ikke angrebne. *Pinus austriaca*, der er meget benyttet som Udfyldningstræ, har ogsaa lidt meget ved et Insekt, der udhuler Hovedaarskuddet, saa at det dør. De forskellige Kvarterer ere dels gravede, dels reolede. Renholdelse og Opbinding have i den fugtige Sommer været besværlige, men ere ligesom Etikettering og Efterplantning udførte som tidligere. I det etaarige Kvarter har været saadet 1145 bestemte og 102 ubestemte Frøsorter. Til det danske Kvarter er i Aar anskaffet 149 Porcellæsetiketter med Jærnstativer. Hængeasken inden for de kredsstillede Bænke har faaet et Jærnstativ, der understøtter de større Grene. Ved de stærke Regnskyl i Sommer, navnlig d. 30te Juni, bleve Gangene paa flere af Skraaningerne stærkt opskaarne, og det viste sig nødvendigt at anbringe Faskiner paa flere Steder og for saa vidt Forraadet af sammensparede Sten vilde strække til. De bleve udførte i en Strækning af omtrent 300 Alen, deraf 125 i dansk Kvarter. Nogle sunkne Partier af Stenhøjene bleve omlagte. Alle Gangene ere eftergrusede. Arbejderne i Væxt-husene ere fortsatte som tidligere. 17 af de i Ballier dyrkede Planter ere omplantede, og 2 Planter, *Oreodoxa regia* og *Alsophila australis*, vare nu saa store, at de maatte have Ballier. Af større Planter, der i Aar have blomstret første Gang, maa nævnes *Musa Eusete*, der desværre blomstrede saa sent, at den ikke satte Frø, og derfor nu er tabt. Ogsaa *Pandanus furcatus* blomstrede første Gang. Det var en Hanplante, hvis Blomster nu ere i Spiritussamlingen, *Cycas circinalis* ♀ blomstrede atter i Aar og er bestøvet med samme Art, medens de øvrige Cycadeer, der ligeledes have blomstret, for at de kunne have Hvile til en bedre Bladudvikling, ikke ere befrugtede. I Sommer har Professor Engler gennemgaaet den største Del af de levende tropiske Aroideer og nogle tvivlsomme

har han endnu til nærmere Undersøgelse. Samlingen af bestemte levende Aroideer bestaar nu af 28 Slægter med c. 100 Arter, hvoriblandt 25 af Slægten Philodendron og 30 af Anthurium. I Akvariet har *Victoria regia* været dyrket for første Gang, men desværre uden at den naaede til at blomstre. Sidst i Juli viste dens største Blad et Tværmaal af 59". Bassinet synes stort nok, naar Planten staar alene. Paa Stendyssen i F₃ vare en Del af Bræggerne nu for store, og maatte ombyttes med mindre Exemplarer. Samlingen af Brugsplanter er forøget med en Del nye Arter, navnlig med *Anacardium occidentale*, *Dipteryx odorata*, *Strychnos Nux vomica*, *Tectona grandis* og *Theobroma Cacao*, der alle ere opkomne af en Samling Frø, som Etatsraad Riise har hjembragt fra Vestindien. *Bambusa arundinæcea* og *B. Thouarsi* have givet nye Skud. Hos den først nævnte er et Skud over 40 Fod højt og 1 Fod over Jorden er det 9" i Omfang. Vaserne paa Perronens Brystning har man for første Gang kunnet fuldt besætte, da Haven nu har en Del større Agaver og Phormier.

Til Planterne mellem Søjlerne i Palmehuset er anskaffet 4 Stkr. Jærnbukke i Stedet for de tidligere af Egetræ, der vare stærkt medtagne. Det har atter i Aar været nødvendigt at fornye eller reparere en Del af Stilladserne i Væxthusene, hvorved til Dels Jærn og Skifer er anvendt. Saaledes er Forhyllen i F₁, 2, 3 fornyet og Gulvet i de samme 3 Afdelinger er lagt nyt med støbte Jærnrister. I B₁ er Hyllen over Vandkassen fornyet og har faaet Stillads af Jærn. I B₂ er Midthytten fornyet og nogle af de andre reparerede. I C er Hyllen over Vandkassen fornyet; de andre ere reparerede. I D₁ E og G ere Hyllerne dels fornyede, dels reparerede, og i Palmehuset er sat en ny Kant langs hele Forhyllen. Taget over Bagskuret ved Palmehuset samt Opbygningen over Porten er helt fornyet og beklædt med Zink. Langs med Væxthuset er opsat en Gangbro over Taget, som ligeledes er belagt med Zink. Paa Siden af Gangbroen er anbragt Klapper, ligesom der i Muren er gjort Aabninger for Lufttræk. De nye Tagspær ere fjærnede 1 Alen fra Væxthusets Bagmur og hvile paa Dragere, der støttes af Bjælker, alt for at Fugtigheden fra Væxthuset ikke skal naa Træværket. Loftet her er ikke forskallet. Bagskurene bag B og C ere kun reparerede. Tagspærerne bleve afskaarne i en Afstand fra Bagmuren, og der anbragtes Zink i Stedet for det ødelagte Pap, men den gamle Forskalling sidder endnu og Træværket er det gamle. Porten til Palmehuset har faaet Side- og Midtstolper og Overligger af Pitch-Pine og et Fodstykke af støbt Jærn. Dækselet til Lufthætten paa B er fornyet og gjort lettere at løfte. I B₁ opsattes et Espalier af galvaniseret Jærn i Stedet for det, der var af Træ og havde været brugt i den gamle Have. Ved Varmeapparatet ere alle Haner eftersete og slebne, alle Rør og Pakninger eftersete og til Dels fornyede. Af større Reparationer maa nævnes følgende: Dampretorrøret fra C og E var til Dels fortæret og da tillige flere 1/2" Rør dels krydsede, dels laa for nær ved hinanden, blev hele Ledningen omlagt og gjort simplere, saa at der anvendtes 43 Fod Rør og 22 Knæer, færre, end der borttoges. I F₁ blev der sat 2 Haner paa Hovedrøret, saa at de andre Afdelinger kunne opvarmes uafhængigt af hin. I alle 3 Afdelinger i F bleve Rørene ved For- og Endegangene rettede, for at det nye Jærngulv kunde blive anbragt. Vandrøret i Bassinet i Akvariet, der var helt fortæret, blev fornyet og ændret saaledes, at der nu ogsaa kan indledes Vand paa Bunden af de særskilte Afsatser. Føderen til Dampkjøderne, der var temmelig lille og svag, blev ombyttet med en større og stærkere. Damphovedrøret fra Væxthuset

B til Akvariet og til Formeringshuset var helt ubrugeligt og blev erstattet med et nyt, og det Vandrør, der ligger i samme Kanal, blev repareret. Disse Rør, der tidligere gik under Bedene, bleve forlagte til Hovedgangen. Længden af den fornyede Dampledning er c. 130 Alen. Dampumpen er nu næppe til at reparere; men det forventes, at den nye Føder vil kunne hjælpe igjennem for Vinteren. I Fyrkjælderen er der anbragt en Jærndør, hvor der tidligere var en af Træ. Det havde allerede tidligere vist sig, at Afløbsrøret under Væxthusene F og G ikke i stærk Regn kunde tage imod alt det Vand, der fra de store Væxthusenes Tag og fra Perronen var ledet i Kloaken i Gjennemkjørselen. Den 30. Juni blev ikke alene Gjennemkjørselen oversvømmet, men Vandet trængte endogsaa ind baade i F og G og stod 3—4" højt i Cactusafdelingen. For at bøde paa Manglerne, blev der anvendt en Hjælpeledning af 4" glasserede Lerrør, i alt omtrent 60 Alen. Det underste Lag af de dobbelte Vinduer er meget smudsigt, og man forsøgte at rense dem, men det meget vanskelige og betydelige Arbejde der udfordredes derved, og den Omstændighed, at de først rensede Vinduer faa Dage efter atter vare smudsige, gjorde, at Forsøget blev opgivet. I Stakittet omkring Haven er der i Aar indsat 152 nye Stokke, og 9 Stolper have trængt til Understøttelse. Paa Museet ere alle Vinduer og Hoveddøren malet udvendig, ligeledes Vinduesindfatningerne og Bygningens Sokkel. Indvendig ere Vinduer og Døre maledede i 4 Værelser og i Læsesalen samt Vægge og Loffer limfarvede. Gulvene ere ferniserede i de fleste Værelser, ligesom og i Korridoren paa første Sal.

Der er afgivet c. 920 Portioner afskaarne Planter til 33 Skoler og til 61 Lærere og studerende. Det største Antal, der er udleveret paa en Dag, var 18 Portioner. I September var Gjennemsnitstallet for hver Dag 12 à 13 Portioner. Fra 36 Haver og 19 private Personer modtoges 1844 Portioner Frø. Giverne vare: Amtmand Bruun, Baron Eggers, Frederiksen, Lærer Gudmann-Høyer, Gartner Jespersen, Kand. Alfr. Jørgensen, Landmand Kolding, Prof. Lange, Grev Moltke, Nørager, Dr. Poulsen, Etatsraad Riise, Fru Severin (Thea assarmica?), Admiral Schultz, Dr. Stockfleth, Kapt. Thomsen, Dr. Winsløv og Hr. Wynn. Til 54 botaniske Haver og 11 private Personer afgaves 4502 Portioner Frø. Haven har modtaget 391 levende Planter fra 28 forskellige Personer. Giverne vare: Godsejer E. Benzon, Kand. Carstensen, Baron Eggers, Prof. Friis, bot. Gartner Backström i Helsingfors, Th. Friedrichsen, Gartner Elzholtz, Kommerceraad Grusson i Magdeburg, Gartner Hauschild, Jacobsen paa Hesede, Jongkindt Coninck i Holland, Prof. Lange, Grev Moltke, Nørager, Kpt. Mühlertz, Gartner Olsens Enke, Kand. Vald. Riise, Etatsraad Riise, Assistent Samsø-Lund, Admiral Schultz, Kapt. Thomsen, Gartner Thomas Ware i London. Fra Haven er afgivet 944 Planter og 106 Stiklinger og Pødekviste til Landbohøjskolen, Sorø, bot. Have i Kiel, Lund og Helsingfors, Kommerceraad Grusson, Jongkindt Coninck, Haveselskabet i Gøteborg, Gartner Jensen, Apoth. Lotze, Gartner Löwe, Jacobsen paa Hesede m. Fl. Af Adgangskort til Haven (uden Betaling) er der udstedt 205, navnlig til 4 stud. mag., 16 polytekniske, 87 farmaceutiske, 58 medicinske og 4 andre studerende, 23 Lærere og Lærerinder, 2 Malere og 11 Naturhistorikere. Adgangskort til Drivhusene uden for de ordinære Tider er udstedt til 7 Lærere, 10 studerende og 7 Blomstermalere. 6 Skoler have haft Adgang til Haven og Væxthusene. Af Betalingskort er solgt 3 for enkelte Personer og 1 for Familier. Som tidligere har Forsøgshaven ogsaa i Aar været stærkt i Brug, og næsten

hele Arealet har igjen været benyttet af Bibliothekar Kjærskou og Assistent Samsø-Lund, ligesom de ogsaa have haft til Brug spredte Punkter i Haven og en Del af det Universitetet tilhørende Stykke Jord uden for Haven. Ved Kultivering af disse Jordpartier har Haven givet Gjødningen, ligesom ogsaa den nødvendige Arbejdskraft, og i Aar har der været givet 347 Arbejdsdage til de biologisk-botaniske Undersøgelser og Forsøg, de nævnte Mænd have anstillet dels med Hensyn til Kaalplanternes, dels ved andre Kultururters Naturhistorie. Formeringshusets ene Afdeling har herved været benyttet til de nødvendige Vejninger og lignende. Der foreligger tidligere Ønsker om og atter i Aar har det været ønsket, at Forsøgskvarteret maatte gjøres større. Fra astronomisk Observatorium fører en Kloak, under Busketter og Gange, gennem Haven til Stadsgraven. Den har i flere Aar været forstoppet, og er brudt op paa flere Steder, hvor den ikke blot vansirer og af og til udbreder en ilde Lugt, men ogsaa volder en Del Bryderi med Arbejdet i Gange og Busketter. Det maatte meget ønskes, at denne Kloak kunde ledes en anden Vej og uden Bekostning for Haven.

B. Samlingerne.

a. Herbarierne ere forøgede med 1. afdøde Seminarielærer Th. Jensens meget betydelige Mosherbarium, 2. afd. Pastor M. Langes Mosherbarium; begge kjøbte, 3. en Samling azoriske Planter, skjænket af Justitsraad Petit, 4. en Samling islandske Alger, skjænket af Adjunkt Grønlund, 5. en Samling Fungi fra St. Thomas, skjænket af Baron Eggers, 6. en Samling Planter fra botanisk Forening, 7. en større Samling Phanerogamer og Cryptogamer fra Grønland, samlet af cand. polyt. Kornerup; Planterne ere bestemte af Prof. Lange og skjænkede af Komiteen for den grønlandske Expedition, 8. anden Sending af Dr. Welwitsch's Planter fra Angola, skjænket af den polytekniske Skole i Lissabon. Den foreløbige Ordning af Ørstedes centralamerikanske Samling er blevet fortsat og tilendebragt og den hele Samling sat i tilgængelig Stand. Den nye Sending af Dr. Welwitsch's afrikanske Planter er blevet gjort i Stand til Interkalering samt protolleret og indført i en Seddelkatalog. Det samme er sket med de modtagne Planter fra Grønland. Samlingen af de navnlig danske Halvmosser er betydelig forøget ved Th. Jensens og M. Langes Herbarier; disse og henved $\frac{2}{3}$ af Generalherbariets Halvmosser ere ordnede; i det hele ere 28 Slægter færdige. Af Havens levende Planter ere 646 Dicotyledoner og 158 Monocotyledoner bestemte. En større Del af disse Planter hører til Frilandsgrupperne, navnlig Trægrupperne. I Sommerens Løb er der fra Haven indsamlet en større Mængde Planter til Tørring, navnlig for at kunne have Materiale til Plantebestemmelse i Vintertiden. Omtrent Halvdelen af de tørrede Exemplarer er, efter at være bestemt, hæftet paa Papir og interkaleret i det almindelige Herbarium. Flere tidligere bestemte Liebmannske Plantefamilier ere ordnede og interkalerede i det mexikanske Herbarium.

b. Samlingen af tørre Sager har modtaget omtrent 50 Stykker, dels som Gaver fra DHrr. Kand. Ottesen, Etatsraad Riise, Cand. pharm. Rützow og Docent Warming, dels særlig indsamlede af bot. Gartner Friederichsen og Bibliothekar Kjærskou. Alt hvad Museet ejer af herhen hørende Gjenstande, med Undtagelse af Vedstykker, er udpakket og foreløbig lagt i Grupper i systematisk Orden. For Gymnospermernes Vedkommende er foretaget en mere indgaaende systematisk Ordning, og ligeledes til Dels hvad Leguminoserne angaar. Disse sidst nævnte

ere tillige blevne opstillede i Glas, for saa vidt Forraadet af Glas vilde strække til. Nogle større Museumsgjenstande ere opstillede paa Balkonskabene.

c. Samlingen af Spirituosa er blevet forøget med henved 400 Numere, dels som Gaver fra DHrr. Adjunkt Grønlund, Kand. Ottesen, Etatsraad Riise, Kommunelæge Stockfleth, dels og for største Delen samlede i Haven af Undergartner Bremer, bot. Gartner Friederichsen, Bibliothekar Kjærskou, Assistent Samsø-Lund og Dr. phil. Warming. En Del af Samlingen er blevet opstillet i Cylinderglas med Glasprop, og de derved udskudte ældre Glas, der ej havde Slibning, ere anvendte til Opstilling af tørre Museumsgjenstande og have drejede Træpropper. Den af Assistent Samsø-Lund dannede Samling af danske Halvmosser i Spiritus indeholder nu 270 mindre Glas og repræsenterer 99 Arter, hvoriblandt findes 70 i fruktificerende Tilstand.

d. Bibliotheket har modtaget Fortsættelser af de tidligere holdte Tidsskrifter, dog ere 2 ophørte at udkomme, og 2 nye modtoges som Gave fra Udgiverne af Ugeskrift for Landmænd ved Hr. Møller-Holst. Af andre Værker er Bibliotheket blevet forøget med 304, hvoraf 14 ere Fortsættelser og 24 ere Gaver fra det kgl. danske Vidensk. Selskab, det kgl. bayr. Vidensk. Akademi, Museum d'Historie naturelle i Paris, Universitetet i Athen, Smithsonian Institution, Kbhvns. Universitet, Universitetsbibliotheket, Carlsberg Laboratorium, Foreningen for indenlandsk Frøavl, samt fra DHrr. Kolderup Rosenvinge, Prof. Lange, Møller-Holst, Seminarielærer Mortensen, stud. mag. Paulsen, Seminarielærer Rostrup og Dr. phil. Warming. Bibliothekets Læsestue er blevet benyttet af 99 Personer, der er sket Udlaan til 279 Personer, og de udlaante Bøgers Antal var 518 (592 Bd.)

3. Det zoologiske Museum 1878.

Første Afdeling.

(Professor Reinhardt.)

Ordningsarbejder og Opstilling. I Overensstemmelse med den hidtil fulgte Plan er Ordningen, Bestemmelsen og Katalogiseringen af den systematiske Fuglesamling blevet fortsat, omfattende, som sædvanlig, saa vel den udstoppede og udstillede Del af denne Samling som de talrige ikke udstillede, men i Skuffer under Opstillingsskabene opbevarede Skind. Der er blevet gennemgaaet og gjort færdig den fjerde store Afdeling, eller Kohort, af de skinnesaalede Sangfugle (*Oscines scutelliplantares*), nemlig de saakaldte Pycnaspideæ, og Ordningen har givet det Resultat, at Samlingen besidder 49, ved 153 Individuer repræsenterede, Arter af denne Afdeling, et Tal, som svarer omtrent til Tredjedelen af de hidtil bekjendte Arter. End videre er den bekjendte Kohort, *Taxaspideæ*, gennemgaaet og gjort færdig; Samlingen besidder 60 Arter og 147 Stykker af denne Gruppe, som saaledes desværre maa siges at være en af de selv forholdsvis svagt repræsenterede, da det oven nævnte Antal Arter end ikke udgjør en Fjerdedel af de beskrevne. Fremdeles er den sidste endnu resterende Afdeling af de pladesaalede Sangfugle (*Oscines laminiplantares*), nemlig de saakaldte *Cinnyrimorphæ* eller Honningfugle, gennemarbejdet og katalogiseret; det har vist sig, at Samlingen besidder 81 Arter, repræsenterede ved 327 Individuer, altsaa henved en Tredjedel af de bekjendte. Endelig er der foretaget en Revision af den allerede

for 7 eller 8 Aar siden udarbejdede Katalog over Svømmefuglene; der er siden den Tid fremkommet fortrinlige Studier over vanskelige Grupper af disse Fugle, og det var ønskeligt at konferere Katalogen med disse Arbejder og foretage de Berigtigelser, de maatte give Anledning til. Det hele Antal fra nyt af gennemarbejdede Antal Fugle udgjør altsaa 100 Arter og 627 Exemplarer; de reviderede ere 219 Arter og 500 Exemplarer. Det saaledes i Aarets Løb udførte Arbejde i denne Retning er maaske nok i det hele taget mindre end i visse tidligere Aar, og det af to Grunde; dels har nemlig min egen Tid været taget stærkt i Brug til andre Arbejder, som det vil ses af det følgende, og dels har jeg i det sidste Halvaar maattet undvære en Bistand, som jeg hidtil i flere Aar har kunnet benytte. Hr. Cand. mag. E. Tryde, som under min Vejledning havde uddannet sig i ornithologisk Retning og, navnlig i de sidste Aar, ydet god Hjælp ved Katalogiseringen, blev nemlig ved Sommerferien ansat som Adjunkt i Nykjøbing paa Falster, og det har ikke været muligt strax at erstatte hans Bistand.*) Imidlertid staar nu af den hele omstændelige og besværlige Ordning og Katalogisering af Fuglesamlingen kun Gjennemarbejdelsen af Rovfuglene og Kolibrierne tilbage, hvad med andre Ord vil sige omtrent $\frac{1}{11}$ af hele Fugleklassen.

Ogsaa et andet i Aarets Løb begyndt Ordnings Arbejde skal her nævnes. Der har allerede i en Række af Aar foreligget en detailleret Katalog over de opstillede og udstillede Krybdyr- og Padde-Samlinger; derimod har der hidtil ikke været Tid og Lejlighed til fuldstændig at sammenordne og til Dels heller ikke at bestemme de magasinerede Forraad, om de end naturligvis alle have været forsynede med Etiketter, der henviser til Afdelingens Tilvæxt-Protokoller, i hvilke de ere indførte. Dette Arbejde er nu begyndt under mit Tilsyn og min Vejledning af Cand. mag. Boas, og de i Magasinet henstaaende Giftslanger, Kvælerslanger, Træslanger (Dendrophidæ og Dryophidæ), Homalopsider, Lycodonter og Calamarier ere gennemgaaede og de sammenhørende Former samlede sammen og fordelt i særlige Glas.

Endelig er der i de under Afdelingen henhørende Dyrklasser eller Samlinger præpareret og opstillet følgende dels i Aarets Løb erhvervede, dels ældre af Magasinet udtagne Gjenstande:

1. Den almindelige Pattedyrsamling: 5 udstoppede og 6 i Spiritus opstillede Pattedyr, henhørende til 8 Arter, blandt hvilke fremhæves det store afrikanske Skjældyr, *Manis Tomminckii*, og den sorte Varietet af den javanske Panther, *Felis variegata*, Wgn., var. *melas*, fremdeles to Skeletter, nemlig af en ny Delfin-Art, *Clymenia floweri* fra Middelhavet og af *Felis variegata*, samt fire Kranier af fire forskellige Arter.

2. Den almindelige Fuglesamling: 16 udstoppede Fugle, henhørende til lige saa mange Arter, for største Delen nye for Museet, blandt hvilke skal fremhæves en endnu ikke ganske udfarvet Kasuar, *Casuarus emeu*, Lath., den mærkelige Hokkofugl, *Pauxis galeata*, fra Venezuela samt en formentlig ubeskreven

*) I Forbigaaende kan det bemærkes, at det er anden Gang, at Afdelingen definitivt mister den Hjælp, den kunde haabe at faa af en ung Zoolog, som havde uddannet sig særlig ved at arbejde i den, idet Cand. mag. Wick, som i længere Tid under mit Tilsyn og min Vejledning havde hjulpet ved Arbejdet i den ornithologiske Samling, for nogle Aar siden ansattes som Adjunkt i Roskilde.

Hokko, *Mitua salvini* fra Brasilien; fremdeles to Skeletter, af den gule Grib, *Gyps fulvus* (Gm.) og af *Rynchotus rufescens* (Temm.), hvilket sidste Skelet afhjælper et tidligere, føleligt Savn, idet Samlingen manglede et Skelet af nogen Tinamu-Form, en Gruppe, som ved i visse Forhold at danne en Overgang fra Høns- til Struds-Fuglene, har en betydelig Interesse.

3. Krybdyr- og Paddesamlingen: 121 Exemplarer, repræsenterende 84 Arter, opstillede i Spiritus i 109 Glas, og tvende udstoppede Alligatorer. Blandt de i Spiritus opstillede Arter maa fremhæves en Del Havslanger samt et betydeligt Antal fra Transkaukasien, Turkestan, Samarkand og andre Egne i Centralasien, fra hvilke Steder Samlingen hidtil næsten intet besad.

4. Afdelingens særlige dansk-favnistiske Samlinger: 9 udstoppede Fugle, blandt hvilke en Fløjlsand, *Oidemia fusca*, fra Godthaab i Grønland, det første Exemplar af denne Dykand, som vides at være truffet i dette Polarland; fremdeles et Kuld Æg (4) af Nøddekrigen, *Nucifraga caryocatactes* (L.), hvorved et hidtil værende Savn i Samlingen er blevet afhjulpet. Endelig et Exemplar af hvert af vore danske Firben og en ung Løgfro, *Pelobates fuscus*.

5. Den palæontologiske Samling. I denne Samling er for det første opstillet det af Dr. Lausen i Buenos Aires i 1877 skjænkede Panser af et af de store, uddøde Skjolddyr, *Schistopleurum elongatum*. Restavrationen af dette sjældne Stykke var allerede bragt til Ende i 1877 og er omtalt i forrige Aarsberetning, men der blev da ikke Tid til at faa Jærnstativet, paa hvilket Panseret skulde hvile, nøjagtig tilpasset, og sidst nævntes endelige Befæstelse paa Stativet, altsaa den endelige Opstilling, blev derfor først fuldført i Begyndelsen af 1878. Fremdeles er der blevet opstillet et ikke ubetydeligt Antal Knogler af uddøde Pattedyr fra Platalandenes pleistocene Lag; de udgjøre en Del af Dr. med. Lausens forskellige Gaver til Museet og ere ikke blot i og for sig af stor videnskabelig Værdi, men af en ganske særlig Betydning netop for det her værende Museum som et meget interessant og vigtigt Supplement til Dr. P. W. Lunds til Museet skjænkede rige Samling af Levninger af samtidige Dyrearter fra de brasilianske Knoglehuler. Desværre fandtes den største Del af disse Knogler ved Modtagelsen stærkt beskadigede; det har kostet lang Tid at udfinde, hvorledes de enkelte Brudstykker passede til hinanden, og dernæst at føje dem sammen; der er ikke faa Knogler, som det har taget adskillige Dage at restavrere, enkelte, hvis Restavration hver især har kostet flere Uger, og dette Arbejde har i Følge sin Natur kun delvis kunnet udføres af Afdelingens Konservator, men har for en stor Del maattet være Bestyrerens Sag. De bestemte og opstillede Stykker ere 78 i Tallet og tilhøre følgende uddøde Dyr: 1) *Megatherium americanum*. Cuv. (4 Tænder, 8 Hvirvler og Ribben, 1 Skinneben), 2) *Grypotherium darwini*, det næsten fuldstændige Kranie med Underkæve af et hidtil ubekjendt, meget stort, til Doven-dyr-Gruppen henhørende Dyr; det var ved Ankomsten sønderbrudt i et stort Antal Stykker, og Restavrationen har været vanskelig og langvarig, men har givet et meget godt Resultat; 3) *Mylodon robustus*. Ow. (8 Knogler, hvor imellem 3 Hvirvler, et Skulderblad og flere af Lemmernes lange Knogler); 4) *Mylodon gracilis*. Burm. (4 Stykker af det af smaa Benknuder dannede Panser, med hvilket dette Dyr var forsynet, og 9 Knogler, hvoriblandt et Overkævefragment med tre Tænder og et Skulderblad samt tre af de lange Lemmeknogler); 5) *Lestodon armatus*. Gerv. (15 Knogler, hvoriblandt 10 Brysthvirvler); 6) *Scelidotherium*

leptocefalum (en Underkjæbe); 7) et Skulderblad af et stort Kæmpedovendyr, uvist hvilket; 8) *Panochthus tuberculatus* (7 Smaastykker af dette Dyrs Panser, en saa godt som fuldstændig Fod, et Skinne- og et Læggeben samt 6 Halshvirvler); 9) *Smilodon neogæus*. Lund, et næsten fuldstændigt Kranie; det var ved Modtagelsen endnu til Dels omgivet af store haarde Lerklumper og revnet og sprukket i alle Retninger, saa at store Stykker faldt fra hinanden, naar Lerklumpen fjærnedes; imidlertid er det lykkedes at sætte Stykkerne sammen, og Kraniet er nu vistnok et af de bedste af de meget faa, som findes i de evropæiske Museer; fremdeles et Albueben; 10) *Macrauchenia patagonica*. Ou. (2 Hvirvler); endelig 11) *Toxodon burmeireri* (en saa godt som fuldstændig Underkjæve, den større Del af Kraniet af et andet Individ, et Skinneben og et Par mindre Kjæve-Brudstykker, i alt 5 St.).

Desuden er der opstillet en Pandeskal af den uddøde Bison (*Bos priscus*) fra det evropæiske Rusland, en Gave fra Generalkonsul Pallisen i St. Petersborg.

Som Resultat af Virksomheden i Afdelingen kan endnu nævnes, at Bestyreren i Efteraaret i det kgl. D. Videnskab. Selskabs Skrifter (5 R. 12 B. 3 H.) har offentliggjort et Skrift om de i Dr. Lunds Samling opbevarede Levninger af den af ham opdagede *Coelodon*-Slægt, samt i afvigte December Maaned fremdeles forelagt samme Selskab en Afhandling om den oven for omtalte megatherioide Slægt *Grypotherium*, som vil udkomme, naar de nødvendige Tavler ere udførte.

Tilvæksten. I den neden staaende Oversigt ere kun nogle mindre betydelige, paa forskjellig Maade tilkomne Forøgelse forbigaaede.

I. Gaver. 1) Fra Stud. med. R. Bergh to Exemplarer af det paa Faraglioni-Klippen levende blaa Firben *Lacerta muralis*, var. *cerulea*, Eim. 2) Fra Læge Floistrup, Hr. Jensen-Tusch, Adjunkt Koch, Kjøbmand O. Lund, Cand. mag. Traustedt og fl. a. 16 frisk skudte danske Fugle, til Dels Varieteter eller af Interesse paa Grund af Stedet eller Tiden, naar de bleve skudte. 3) Fra Hr. Gamburg, bosat paa Sumatra, 16 vel konserverede Slinger i Spiritus fra Deli paa den nævnte Ø. 4) Fra Hr. Lieutenant Fr. Irminger 120 af ham selv samlede og fortrinlig præparerede, med Oplysninger om Kjøen, Lokalitet og Tid forsynede Fugle, dels fra Omegnen af Wladiwostok, dels fra Japan, dels endelig fra Nord-China. Sendingen ankom først sidst i December og har derfor endnu kun været foreløbig gennemset; imidlertid mener jeg dog at kunne anslaa Artstallet til omtrent 100 og som en Antydning af Gavens Betydning at oplyse, at der i Sendingen findes meget værdifulde Ting, saasom den saa sjældne *Grus viridirostris*. Vieill. (montignesia), flere chinesiske og japanske Fasaner og et stort Antal af de østasiatiske Droslinger og Værlinger. Dette er den tredje Sending, som Afdelingen skylder Hr. Irminger; det hele Antal Fugle, han har skjænket, beløber sig nu til henimod 400 (369). Det har allerede i tidligere Beretninger været fremhævet, at før hans Sendinger besad vor Samling saa godt som ingen af Chinas og Japans mangfoldige Fugle, og det bør formentlig her tilføjes, at alle disse Fugle har Hr. Irminger skudt og præpareret i den sparsomme Fritid, som hans Virksomhed i det nordiske Telegrafselskabs Tjeneste levner ham, og udført dette møjsommelige Arbejde ikke for selv at drage Nytte af det til eget Brug, men alene i vort Museums Interesse. 5) Fra hollandsk Militærlæge Købke et raat præpareret Skelet af en *Manis javanicus* og en *Viverra*, 10 Flaggermus og Spidsmus samt 29 Krybdyr og Padder, alle i Spiritus og fortrinlig konserverede, samlede i Omegnen af

Boitenzorg paa Java. 6) Fra Dr. V. Lausen i Buenos Aires er atter i 1878 modtaget betydelige Sendinger (over en Snæs Kasser) af fossile Knogler fra de pleistocene Lag i Platalandene. Desværre medfulgte ingen Oplysninger om, paa hvilke bestemte Lokalteter alle disse forskjellige Dyrelevninger ere opgravede, hvor mange og hvilke der ere fundne i Selskab med hinanden etc.; fremdeles kræve mange af dem vanskelige og meget langvarige Restavrationer; endelig er der naturligvis blandt saa stort et Antal Stykker mange Brudstykker og Brokker, som kun have lidet eller intet Værd. Men i det hele taget maa Sendingerne ubetinget erklæres for en i enhver Henseende vigtig og i høj Grad paaskjønnelesværdig Gave, og der fandtes i dem Stykker ikke blot af en ganske særdeles stor videnskabelig Interesse, men tillige af en meget stor Pengeværdi; det vil være nok i den Henseende at henvise til de to allerede foran under Opstillingen omtalte Kranier af *Gryotherium* og af *Smilodon*. 7) Fra kgl. dansk Konsul Philipsen i Batavia, som allerede tidligere har skjænket Afdelingen værdifulde Gjenstande, 31 Flaggermus i Spiritus. 8) Fra Hr. Riise jun. i Caracas 12 Krybdyr og Padder i Spiritus fra denne Bys Omegn. 9) Fra Generalkonsul Styrup i Caracas 8 smukt præparerede Fugleskind, deriblandt et fortrinligt Skind af den mærkværdige Høkkofugl, *Pauxis galeata*, en Slægtsform, som Samlingen længe har savnet; uden at kunne skaffe sig den. Fremdeles 43 fortrinlig konserverede Krybdyr og Padder i Spiritus. 10) Fra Smithsonian Institution i Washington 30 nordamerikanske Fugleskind, hvoriblandt en halv Snæs af de i nyere Tid i de vestlige Forenede Stater opdagede Arter, som Museet savnede. 11) Fra Cand. mag. W. Sørensen 46 Stkr. Krybdyr og Padder i Spiritus (c. 22 Arter), samlede under et Ophold i den argentinske Republik. 12) Skibskaptejn Thorsen 16 Stkr. Krybdyr i Spiritus, alle fra Bagindien (Singapore?). 13) Fra Hr. Korpslæge Wroblewsky et Skind af en af de i de senere Aar paa Madagaskar opdagede Maki-former, *Propithecus edwardsii*. 14) Fra den zoologiske Have, paa Bestyrelsens Vegne ved Ritmester Fencker: 6 i Haven døde Pattedyr og 11 Fugle; adskillige af disse vare kun anvendelige til Skelettering, men flere vare i meget smuk Stand; søm særlig interessante og kjærkomne for Museet skal jeg fremhæve en *Talegalla lathami*, en særdeles smuk *Dicholophus cristatus* og navnlig en smuk *Mitua*, som det synes en ny Art.

II. Ved Bytning og Kjøb. a. Pattedyr: En *Felis variegata* A. Wgn. var melas, død i og kjøbt af den her værende zoologiske Have. En *Didelphis* sp. og et Bæltedyr, begge fra Buenos Aires og opbevarede i Spiritus, tilbyttede. b. Fugle. Nogle Dununger af islandske Fugle og en paa Island skudt Stær, det første islandske Exemplar af denne paa den nævnte Ø vistnok kun tilfældig forekommende Fugl, som Samlingen har kunnet erholde; kjøbt; fremdeles det under Opstillingen omtalte, ligeledes købte, grønlandske Exemplar af *Flojlsanden*, *Oidemia fusca*; endelig 18 siberiske Fugle, købte af Dr. O. Finsch og samlede af ham paa hans siberiske Rejse. c. Krybdyr og Padder: En Slange (*Vipera euphratica*) og en Padde (*Pleurodema sachsii*) ♂ ♀ tilbyttede fra Museet i Wien, og 59 Krybdyr og Padder fra Centralasien, tilbyttede fra Museet i St. Petersborg.

Eftersyn og Konservation. Det aarlige Eftersyn, som desværre i saa høj Grad lægger Beslag paa Konservatorens Tid, men som naturligvis ikke paa nogen Maade tør indskrænkes i Samlinger af den Beskaffenhed som den første Afdelings, har været udført som sædvanlig, og giver ikke Anledning til andre Be-

mærkninger end den, at der maaske er medgaaet lidt mere Spiritus end i 1877, til Dels paa Grund af, at der i dette Aar var gaaet noget sparsomt til Værks med at ombytte det ikke ganske klare Spiritus med frisk, men til Dels ogsaa paa Grund af, at der i det nu forløbne Aar har været arbejdet og opstillet meget mere i Krybdyr- og Paddesamlingerne end i 1877.

Afdelingen har i Aarets Løb paa de offentlige Dage været besøgt af henved 58,200 Personer. Uden for de offentlige Timer har den været meget benyttet af forskellige Kategorier af studerende (Naturhistorikere, Medicinere, Polyteknikere, Seminarister, kvindelige studerende og nogle Kunstnere); der har været uddelt 72 Studiekort, 50 i det første, 22 i det andet Halvaar. De studerende ere stedse blevne anviste til, naar de ønskede eller behøvede det, at søge mundtlig Underretning og Vejledning hos Bestyreren. Et Par fremmede Zoologer, Professor Gasco fra Genua og Dr. A. Murie, have i Sommerens Løb opholdt sig her i Byen i nogen Tid, den først nævnte for at gjøre Studier til et Arbejde om Biscaya-Hvalen.

Endelig tør det med Hensyn til Bedømmelsen af Afdelingens Fremgang og den ved den udfoldede Virksomhed være tilladt at minde om (hvad da ogsaa i tidligere Beretninger har været antydnet), at Afdelingens Hjælpekilder ere forholdsvis meget smaa, og at Bestyreren virker under mindre gunstige Forhold end de andre Afdelingers Bestyrere.

Anden Afdeling.

(Etatsraad Steenstrup.)

Fiskesamlingen. Ordningsarbejderne ere fremmede ved Bearbejdelsen og Opstillingen af Gruppen Scaridæ (Papegojefiskene) inden for Læbefiskenes (Labroidernes) store Familie (4 Slægter og 23 Arter) samt ved den fortsatte Bearbejdelse, Ordning og Opstilling af en Række Slægter (35 med 88 Arter) af Makrelfiskenes (Scomberoidernes) store Familie; da her endnu staar tilbage at revidere paa samme Maade den store Caranx-Slægt, opsættes den særlige Redegjørelse for denne Fiskefamilies Repræsentation i Museet til en senere Aarsberetning. Ved Scaridernes Bestemmelse har Hr. Cand. mag. Boas ydet Assistance, foranlediget ved, at hans Opgave til Magisterkonferensen fremkaldte Ønsket om at gennemgaa Museets Materiale af Scarider. Hr. Adjunkt Wick har tilendebragt den foreløbige Sammenstilling og Katalogisering af de øvrige Læbefiske (Labroider) og begyndt paa Skælfinnefiskene (Chætodonterne), og Stud. mag. Berg har gennemgaaet største Delen af Museets Flynderarter (Pleuronectidæ) som en Del af sine Forstudier til den naturhistoriske Magisterkonferens.

Museets Skeletsamling er blevet forøget med flere vel præparerede Fiske-Skeletter, udførte af Hr. Hamburger, saaledes: *Lucioperca sandra*, *Sebastes marinus*, *Exocoetus volitans*, *Amiurus punctulatus*, *Arius barbus*, *Uranoscopus scaber*, *Platycephalus insidiator*, *Prionotus carolinus*, Kranier af *Echeneis naucrates*, *Sphyræna barracuda* og *Trichiurus lepturus*, samt flere Kranier og Præparater af Anarrichas-Slægten. Samtidig med, at Revisionen af Fiskesamlingen skrider fremad, blive de ældre Fiskeskeletter efterhaanden oppudsede og omstillede, og denne Del af

Samlingens Udseende har derfor allerede forbedret sig kjendelig, skjønt der i Henseende til denne Del af Samlingen staar meget mere tilbage at præparere og anskaffe, end der med de nu værende Midler er Mulighed for at opnaa, selv i en meget lang Aarrække.

De vigtigste Forøgelse er: 1) 22 Arter af Fiske fra Kamschatka, det sorte og kaspiske Hav, Baikal-Søen, Tiflis, Amu-Darja og andre nord- og mellemasiatiske Lokaliteter, tilbyttede fra det kejserlige Museum i St. Petersborg, deriblandt den berømte, men i Samlingerne sjældne *Comephorus baicalensis* og en ny Art af Slægten *Scaphirhynchus*, hvilken Slægts Forekomst i Asien kun i faa Aar har været bekendt. 2) 10 Plader med forstenede Fiske fra Kridtformationen i Syrien (Carmel, Libanon), modtagne som Gave fra Konsul Løytved gjennem Pastor Tolstrup. Museet besad ikke tidligere nogen af de berømte fossile Fiskeformer fra denne Formation, og det var derfor en i flere Henseender meget kjærkommen Forøgelse. 3) Sex nye eller sjældne Arter af Ferskvandsfiske af forskellige Grupper fra Magdalenafoden i Sydamerika, modtagne fra det kejserl. kongl. zoologiske Museum i Wien. 4) En halv Snes Arter af Ferskvandsfiske i Spiritus (Maller, Pansermaller, Kutlinger, Karpelax, Tandkarper og aaleagtige Fiske) fra Venezuela, en Gave fra Generalkonsul Styrup i Caraccas. 5) En Del i Spiritus opbevarede pigfinnede Havfiske af forskellige Familier fra Mauritius, hjemførte og skjænkede af Skibsfører Corneliusen. 6) ca. 15 Arter, indsamlede af Kaptejn Thomsen i Samarang og Singapore, og 8 Arter, indsamlede af Styrmand Hits paa en Rejse til Java. 7) Hofjægermester E. v. Benzon og Cand. mag. Sørensen, som ledsagede først nævnte paa en Del af hans Rejse til Sydamerika, have skjænket forskellige dels paa Rejsen (ved Marokko, Madeira eller i det aabne Hav), dels under Opholdet i Sydamerika indsamlede Hav- og Ferskvandsfiske, i alt nogle og tyve Arter.

Mindre Bidrag til den almindelige Fiskesamling ere dernæst ydede af Konservator Collett i Christiania, Intendant Malm i Gøteborg, Museet i Cambridge i Nordamerika, Kand. Traustedt og Adjunkt Juel, eller erhvervede ved Kjøb.

Samlingen af danske Fiske har faaet nogle smukke Forøgelse: af en Fisker kjøbtes en sidst i Oktober i Bundgarn i Øresundet fanget *Thynnus thunina* (den lille Thunfisk), en Fiskeart, som ikke tidligere er fanget ved dansk Kyst; Adjunkt Feddersen skylder Afdelingen en Stamsild (*Alosa communis*), en Bars (*Perca labrax*) samt et Par i den danske Fiskefortegnelse ikke tidligere optagne Cyprioider; af Fisker Jens Hansen i Fakkegrav kjøbtes (for 40 Kroner) en ved Bredden af Vejle Fjord i Begyndelsen af November opdrevet 150 π vægtig Klumpfisk (*Mola rotunda*), af hvilken det er lykkedes at præparere et godt Skelet, som nu i Spiritus er opstillet i den danske Fiskesamling, med Bibeholdelse af Huden paa den ene Side, saa at man ser hele Fiskens Omrids og Fysiognomi med det samme.*)

Desuden har Fisker Willumsen sendt en Snes Arter fra Øresundet og Cand.

*) Den med galvaniseret Jærn udforede og med et Glaslaag forsynede Kasse, hvori dette store Præparat er opbevaret og udstillet, vil staa Museet i over 80 Kr.; dertil kommer endnu for c. 100 Kr. Spiritus og den paa Præparationen anvendte Arbejdskraft.

mag. Traustedt medbragt 12 Arter fra Mariagerfjord. Cand. mag. Winther skylder Museet nogle *Gobius*-Arter og andre Smaafiske; andre ichthyologisk-favnistiske Bidrag ere indkomne fra Kjøbmand Lund i Kallundborg, Dr. Heiberg i Thisted, Ingeniør Benzon, Hr. Ørting i Ebeltoft, Hr. Warming i Kolding, Byfoged Frich i Skagen og Sysselmand Müller i Thorshavn, eller lejlighedsvis indkjøbte hos Fiskehandlerne.

Dhrr. Ingeniør Havreberg i Sydgrønland, Kolonibestyrer Lytzen og Kjøbmand Møller i Akurejri (Island) have efter Opfordring sendt et Antal Exemplarer af grønlandske og islandske Søulve, især af de plettede (*Anarrichas minor*). Kaptejn Vandel (Fører af det islandske Postdampskib), har foræret Skindet af den store nordiske Haj, Havkalen (*Somniosus microcephalus*), som nu er under Udstopning til Museet.

Af Bidrag til Kundskab om Fortidens Fiske maa foruden det oven for sub 2) anførte fremhæves en Tand af den mærkelige Slægt *Ceratodus* fra Triasformationen i Würtemberg, skjænket af Professor Römer i Breslau, og en Fiskeforstening fra Tertiærformationen paa Mors, indsendt af Apotheker Fries.

Ormesamlingen har ikke modtaget nogen betydelig Forøgelse; den værdifuldeste er 5 Arter af Indvoldsorme, skjænkede af Dr. Krabbe. Dog er der ogsaa enkelte Annelider blandt de af Dhrr. Hofjægermester v. Benzon og Cand. mag. Sørensen, Kaptejn Vandel, Cand. mag. Traustedt, Distriktslæge v. Haven og Cand. polyt. Kornerup til Museet samlede eller skjænkede Sager. (Jfr. Beretningen om Bløddyr-samlingen.) Hr. Cand. mag. Levinsen har (for et af Afdelingens Assistancesum udredet Honorar) gennemgaaet og revideret eller bestemt Museets Samling af nordiske Børsteorme (*Annulata chætopoda*) med Undtagelse af Regnormene (*Oligochæta*). Der er optaget udførlige Fortegnelser med Lokalitetsangivelser o. s. v. over hele denne anselige Samling, som i en nær Fremtid imødeser en væsentlig Forøgelse ved Afgivelse af de ved Cand. mag. Winther under hans fleraarige Undersøgelser af de danske Vande indsamlede Annelider. Der vil da kunne tages fat paa denne Afdelings endelige Omstilling og Reduktion, saaledes at der ved Udsondring af Doubletterne kan blive Materiale til Bytning med udenlandske Samlinger, og den almindelige systematiske Annelidesamling derved vinde i Rigdom og Fuldstændighed, uden at medføre nogen direkte Udgift for Museet.

Den i Beretningen for 1877 omtalte »Omordning, nye Opstilling, Reduktion og Registrering« af Indvoldsorme-Samlingen er nu gennemført. Samlingen omfatter i sin nu værende Skikkelse ca. 360 Arter, der opbevares i ca. 115 Opstillingsglas og ca. 860 Rør- og Magasinglas, foruden ca. 260 mikroskopiske Præparater. Det følgende Uddrag af Kataloget vil give nogen Oplysning om Samlingens Karakter og Omfang.

	Slægter.	Arter.
Bændelorme	14.	120.
Ikter	21.	106.
Rundorme	23.	112.
Kradsere	1.	24.

ca. 60. ca. 360.

107	Arter af Snyltere af 63	Arter af Pattedyr (Mennesket derunder indbefattet).
110	— - — - 87	— - Fugle
22	— - — - 18	— - Krybdyr
112	— - — - 83	— - Fiske
6	— - — - 7	— - lavere Dyr

} Samlingen omfatter altsaa Parasiter af c. 260 Dyrearter (fortrinsvis Hvirveldyr, selvfølgelig) foruden nogle frit levende Rundormeformer.

Det største Bidrag til Indvoldsorme-Samlingen er ydet af vore nordiske Blandes (navnlig Grønlands og Færøernes) Pattedyr (især Hav-Pattedyr), Fugle og Fiske; og bør i denne Henseende især fremhæves afdøde Direktør Orlriks og Distriktslæge Pfaffs gennem mange Aar fortsatte omhyggelige Bestræbelser for at oplyse denne Del af vor Favna. Selvfølgelig har vor egen Favna ydet en Del Bidrag, dog er denne Side langt fra fyldig repræsenteret endnu. Ogsaa til de pelagiske Fiskes og Delfiners Helminthologi er der en Del Materiale, takket være den Interesse, hvormed Museets Velyndere blandt Skibsførerne ogsaa have omfattet denne Del af deres Opgave. Med Hensyn til fremmede Former have tidligere Bytninger med de bekendte helminthologiske Samlinger i Wien og Greifswalde især været af Vigtighed.

Afdelingen er paa sædvanlig Maade, uden for de Timer, da Museet staaar aabent for Publikum i Almindelighed, blevet benyttet af naturhistoriske, medicinske og polytekniske studerende (42 Adgangskort) og besøgt af flere notable udenlandske Videnskabsmænd (Prof. P. Gervais, Dr. H. Gervais, begge fra Paris, Prof. E. van Beneden fra Lüttich Liège), Prof. Gasco fra Genova, Hr. Dall fra Washington og Konservator Collett fra Christiania). Af Arbejder, der støtte sig til Afdelingens Materiale, skulle her nævnes — foruden de alt i forrige Beretning bebudede og senere udkomne af Dr. Lütken — Dr. Krabbes »Sælernes og Tandhvalernes Spolorme« (Kgl. danske Vidensk. Selsk. Overs. 1878); Cand. mag. Boas' »Scaroidernes Tandforhold« (Naturh. Forenings vidensk. Medd. for 1877) og Bestyrerens »Fortsatte Bidrag til en rigtig Opfattelse af Øjestillingen hos Flynderne« (Vidensk. Selsk. Overs. f. 1877, udk. 1878). Cand. mag. Winther har, som tidligere, benyttet Samlingen til sit endnu ikke publicerede Billedværk over Danmarks Fiske.

Tredje Afdeling.

(Professor Schiødte.)

I. Samlingerne af tørrede Insekter.

A. Generalsamlingen. 1) Ompræpareret til Opstilling Familien Histri. 2) Fortsat Opstillingen af Heteromera (23 store Skuffer til de 12 fra i Fjor). 3) Begyndt Ompræpareringen af Hymenopterernes Orden (ca. 1,200 Stkr.). 4) Begyndt Opstillingen af Hymenoptererne (17 store Skuffer). 5) Fortsat Opstillingen af Antliaterne (10 store Skuffer til de 4 fra i Fjor).

B. Den danske Samling. 1) Begyndt Opstillingen af Heteromera (7 Skuffer). 2) Fortsat Opstillingen af Chrysomelæ (5 Skuffer). 3) Begyndt Opstillingen af Formicæ (2 Skuffer). 4) Sammenordnet og udfyldt med Bestemmelser Materialet af Ichneumonernes (Snyltehepsernes) Familie: 33 Skuffer af Grupperne Chasmodes, Exophanes, Ichneumon, Hoplismenus, Platylabus, Amblyteles, Tro-

gus, Automalus, Acolabus, Eurylabus), 18 Skuffer af Grupperne Cryptus og Ophion.

II. Samlingerne af Krebsdyr i Spiritus.

A. Generalsamlingen. Omsat et Antal Arter af Dekapodernes og Snyltekrebsenes Afdelinger.

B. Den danske Samling. 1) Opstillet og katalogiseret de i afvigte Sommer af Bestyreren, Dr. Meinert og Cand. mag. Winther indsamlede Arter. 2) Begyndt en indgaaende Bearbejdelse af Cymothoidernes Familie.

Af Gaver til Afdelingen fremhæves: 1) Resten af den Drewsenske Insekt-samling, omfattende: a) den exotiske Hymenopter-Samling, opstillet i 124 store Skuffer i 3 Skabe, b) den danske Hymenopter-Samling, opstillet i 140 store Skuffer i 3 Skabe, c) den danske Rhynchot-Samling, opstillet i 14 store Skuffer. Det bemærkes, at den Drewsenske Samling af exotiske Biller allerede for flere Aar siden blev skjænket til Museet og nu for den største Del er indordnet i Museets tilsvarende Samlinger. Ved Gaven af Hymenopter-Samlingerne er Afdelingen blevet saaledes suppleret, at den i det hele tør anses for et første Klasses Museum for Leddedyrenes Række. 2) Etatsraad Riise: et Antal Insekter, Reder og Galler fra Caracas og Valencia. 3) Konsul Styrup: en *Squilla scabricauda* fra Vestindien. 4) Skibsfører Corneliussen: et Glas med Dorthesier fra det gode Haabs Forbjerg. 5) Fabrikant Dohlmann: en større Suite af danske Sommerfugle, klækkede og præparerede af ham selv. 6) Hofjægermester v. Benzon: en Række Leddedyr fra Marokko og Buenos Ayres. 7) Cand. mag. Sørensen: et større Antal Leddedyr fra Corrientes i Sydamerika; af særlig Interesse for Museet er Indsamlingen af Opilioneer, hvormed Giveren specielt har beskæftiget sig, og to anselige Termitreder. 8) Sysselmand Müller: en Suite af *Cyamus Globicipitis* og Mallophager fra Færøerne. 9) Distriktslæge v. Haven: en meget værdifuld kæmpemæssig grønlandsk Amphipod af Slægten *Stegocephalus*.

Som fungerende Formand i Museumsraadet skal jeg tilføje, at Museet i 1878 har været besøgt af 57,804 Personer, og at Besøget for Aarets enkelte Maaneder har stillet sig saaledes:

Januar	3,244.	Juli	6,894.
Februar	3,820.	August	6,962.
Marts	4,529.	September	7,831.
April	3,478.	Oktober	4,644.
Maj	3,633.	November	3,991.
Juni	6,464.	December	2,316.

De Moltkeske Afdelinger. (Etatsraad Stenstrup).

Som i Aarb. f. 1877—78 S. 441 bemærket, afgav Bestyreren for Aaret 1877 paa Grund af Sygdom kun en Beretning om Bløddyr- og Straaledyrsamlingen.

Den Del derimod, der angik Samlingerne for Undervisningen og Forelæsningerne samt for Universitetslærerens egne Studier, erholdt Bestyreren Tilladelse til at afgive i Forening med Beretningen for 1878.

I.

Undervisnings- og Forelæsnings-Samlingen. De til Undervisningen i Studiesalen som af Forelæsningerne i Auditoriet nødvendige literære Hjælpemidler ere i de to Aar blevne forøgede (ved Kjøb) med Hæfterne 8, 9 og 10 af Brühls store anatomiske Atlas: Zootomie aller Thierklassen, med 2det Bind af Schmarda: Zoologie, med C. Vogt: Eingeweidewürmer des Menschen, m. F. 1878, og med Claparèdes Histologische Untersuchungen des Regenwurm, med 9 Tavll., samt (ved Gave) med flere Afhandlinger, udstyrede med Tavler, over forstenede Krebsdyr og Insekter, og over snyltende Middeformer, alle modtagne af det kongl. danske Videnskabernes Selskab, og med Bestyrerens tvende sidste Arbejder: over de nordiske Soulv-Arter (Anawhichas) med Fig. af Arternes Kranier, og over Flynderøjets Stilling og Vandring (ligel. med Tavler). Af store Forelæsnings-tegninger er der i 1878 udført 5 nye (første Udvikling i Echinoderm-Ægget efter Befrugtningen), og 27 af de ældre Tegninger (jfr. foreg. Beretning) ere blevne underklæbede med stærkt Papir, for endnu at kunne holde ud i nogle Aar. Som Gave fra Bestyreren har Samlingen modtaget den ham af Prof. Leuckart og Dr. Nitsche i Leipzig givne lithograferede Vægtavle over Bygningen af Ringkrebsene, i fire Blade; disse ere blevne sammenklæbede og sat paa Lærred.

I den anden Retning, der omfatter Fremstillingen af hele Dyr, udstoppede eller opbevarede i Spiritus, eller af visse Dele af Dyrene, behandlede komparativt for at belyse hinanden indbyrdes eller for tilsammen at belyse visse Bygningsforhold, have Hjælpemidlerne til Undervisningen og Forelæsningerne gjort en ret heldig Fremgang, som det efter Antydningerne i den sidst indgivne Beretning ogsaa var at vente. Dels kunde Samlingen i hele 1877 og nogle Maaneder af 1878 benytte den da nævnte yngre Præparator, Hr. W. Hamburger, under væsentlig de samme Betingelser, som i 1876, dels lade enkelte Gjenstande præparere hjemme hos ham, efter at han imod Udgangen af Aaret 1878 havde nedsat sig som selvstændig Præparator; dels endelig har Samlingen i sidste Sommer i Wien ladet præparere flere hele Skeletter af de forskellige Hvirveldyrklasser (fornemlig til Prøve og til Sammenligning med de Priser, som her maa betales for lignende Arbejder, om man i det hele kunde faa dem udførte). De i Wien bestilte og erholdte hele Skeletter vare af Fuglenes Klasse: Grib (*Vultur fulvus*), af Krybdyrenes: Skildpadde (*Emysaurus serpentinus*), Krokodil (*Alligator lucius*), større Firben (*Lacerta viridis* og *Ameiva surinamensis*), af Paddernes: Landsalamander (*Salamandra maculosa*), af Fiskenes: Malle (*Silurus glanis*), et mindre Exemplar; ved disse Skeletter blev en Del af en i mange Aar efter det totale Opslid af de tidligere smukke Repræsentanter for disse Retninger, stærk og pinlig følt Mangel afhjulpet. Foruden disse hele Skeletter er der for Samlingen blevet udarbejdet et ikke ringe Antal af Skeletpartier, f. Ex. Hvirvelsøjler, Bryst- og Bækkenpartier, Lemmepartier, fornemlig af et Materiale, som for den største Del allerede havde i Magasin til saadan Anvendelse, for en mindre Del derimod anskaffet ved særligt Kjøb. De Dyreformer, der have afgivet slige Partier, ere af Pattedyrenes Klasse: Steppe-Antilopen (*Ant. Saiga*), Alpe-Murmelyret (*Arctomyss marmotta*), Moskus-

spidsmusen (*Myogale moschata*), en nyfødt Løveunge (*Felis leo*), en Abe; af Fuglenes: Fregatfuglen (*Tachypetes minor?*), Pengvin (*Spheniscus*), Tordalk (*Alca torda*) og Vandrixe (*Rallus aquaticus*); af Krybdyrenes: Gekko (*Platydictylus*); af Paddernes: Landsalamander og Tudse. Enkelte Partier, f. Ex. Lemmer, ere desuden blevne præparerede af det østlige Pindsvin (*Erinaceus auritus*), Bæltedyr (*Dasypus*), af Jordegern (*Spermophilus*), Mursvalen (*Cypselus apus*), Flodskildpadde (*Trionyx*) o. fl.; af Tapirus Foden alene; o. fl.

At ogsaa af de nævnte Dyreformers Skeletter Hovederne eller Kranierne for sig ere blevne opstillede, for saa vidt de ikke allerede vare det i Forvejen, er en Selvfølge; men desforuden er der ogsaa anskaffet enkelte Kranier af andre Dyr, fornemlig yngre (Kænguru, *Phascogale*, *Hyrax*) og navnlig med særligt Hensyn til Tandformlerne og Tandskiftet. Af dette Hensyn ere ogsaa forskellige af de ældre Kranier (af Hesten, Zebraen, Tapiren, *Hyrax* m. fl.), blevne underkastede en Opmejsling af de Tænderne omsluttende Kjæbeben. Præparationen i denne Retning maa imidlertid fortsættes fremdeles, efterhaanden som oplysende Materiale frembyder sig, skal Sammenhængen i dette for alle Hvirveldyrklasser vigtige Bygningsforhold tilstrækkelig tydelig kunne fremstilles. I naturligst Forbindelse hermed maa det nævnes, at der vel i fornævnte Øjemed, men i de to sidste Aar dog særligt af Hensyn til Bestyrerens Studier over Evropas og Landets forhistoriske Favnaer, er desuden af indkjøbte, til Udstopning ikke-tjenlige Skind præpareret Kranier af de østlig-nordlige Gnavere: *Myoxus* (2 Art.), *Spermophilus* (fl. Arter), *Dipus* (2 Arter), *Myodes*, samt af *Erinaceus auritus* og *Cricetus* (Hamster). Af de øvrige Hvirveldyr er der rensat Kranier af enkelte Fugle: Urhøns (*Tetr. tetrix* ♂♀), enkelte Fisk (f. Ex, Gjedder, Flynder).

Af hele Dyr er der i udstoppet Tilstand indstillet i Samlingen til Belysning af Arts- og Raceforholdene nye Exemplarer af Duerne: *Columba livia*, *domestica* og *risoria*, af begge Kjønstragterne af Bruushønsene (*Machetes pugnax* ♂ 2, ♀ 1), samt af en Pommerantsfugl (*Charadrius morinellus*). Af Fiskeklassen: en lille udstoppet Bredflab fra Middelhavet (*Lophius piscatorius*). Alle de hidtil nævnte Præparationer vare af Hvirveldyrenes Række. For de lavere Dyrerækkers Vedkommende maa jeg indskrænke mig til at anføre, at der i Reagensglas- (Rørglas) -Samlingen dels er omsat, dels paa ny indsat et større Antal af Gjenstande, alt som Nødvendigheden deraf ved den daglige Brug af Samlingen erkjendtes, og det samme har været Tilfældet med ikke faa af de i større Glas opstillede Dyr. Men om hele dette Afsnit af Undervisningssamlingen gjælder den almindelige Bemærkning, at ved den uafsladelige Benyttelse ses Bevægelsen af Spiritusen i Glasene at have bortslidt og at bortslide af Gjenstandene meget af det karakteristiske eller før let iøjnefaldende og derved at gøre dem mindre oplysende og til sidst fuldkommen ubrugbare til Demonstration. Klasse- eller familievis maa der følgelig i en nær, eller ikke fjærn, Fremtid delvis eller helt indtræde en Fornyelse af Gjenstandene i denne tidligere meget smukke og meget instruktive Afdeling af Samlingen, og ved særlige Anskaffelser eller Indsamlinger forberedes denne allerede i nogle Aar forudsete Forholdsregel.

Hvad der i den sidste Beretning er meddelt om Fordelingen af den forskjelligartede Assistance ved Samlingernes Konservation, ved Istandsættelser af de daglig beskadigede og deres Forøgelse med nyt Materiale, samt ved deres Afbenyttelse af de forskjellige Klasser af studerende (medicinske og egentl. natur-

historiske), gjælder ogsaa i Hovedtrækkene for Aarene 1877 og 1878. Kun maa for disse bemærkes som særegent, at Hr. Hamburger, ved at anvises fast Plads for sit Arbejde i Studiesalen, har under Udførelsen af dette kunnet tillige de fire Dage af Ugen frentage og tilbagesætte de af hver enkelt naturh. studerende benyttede Gjenstande og derved skaane Konservator Conradsen noget af den for Museets 2den Afdeling kostbare Tid, som han for disse 4 Dage havde maattet anvende herpaa; fremdeles at for det sidste Halvaars Vedkommende har Hr. Cand. mag. H. Jungersen maattet antages til at arbejde 6 Timer ugentlig i Stedet for 4, og at der desuden i de sidste Maaneder er af Hr. Kand. Traustedt ydet Extra-hjælp for at naa lidt videre i Tilsyn med Samlingen.

Benyttelsen af Samlingen har ligeledes i Hovedtrækkene været den samme i dette Tidsrum som i det nærmest foregaaende Aar, saaledes som det allerede vil være fremgaaet af de halvaarlig indsendte Lister over Tilhørere, Benytttere af Studiesalen og Deltagerne i Kollokvierne*). Dog har der for Aaret 1878 været en forøget Benyttelse i to Retninger. I det første Halvaars to—tre første Maaneder var det blevet henstillet til de medicinske studerende, under Bestyrerens Sygdom, at benytte samtlige 3 ugentlige Forelæsningstimer til Instudering af Dyreformerne og deres Organisation paa Studiesalens Samlinger, under min dygtige Medhjælper Cand. mag. H. Jungersens Vejledning, noget, de afbenyttede med en ualmindelig jævn Flid, hvad den daglige Optælling viste, og med et godt Udbytte, hvad der saa vel fremgik af de derpaa følgende Kollokvier som af den aflagte Prøve.

I sidste Halvaar har Hr. Dr. Lütken, der efter Prof. Reinhardt har overtaget de zoologiske Forelæsninger for de polytekniske studerende, med Bestyrerens Indrømmelse holdt disse Forelæsninger dels i Avditoriet og dels i Studiesalen, og dertil i en langt mere udstrakt Grad, end tidligere var Tilfældet, benyttet de forskellige Afdelinger af Samlingen samt de øvrige Hjælpe midler.

Hvad der for vedkommende Tidsrum af særlige Arbejder har været støttet paa Studiesamlingen, som saadan, har paa Grund af Bestyrerens Sygdom været forholdsvis ringere, og saaledes er f. Ex. en vigtig Forøgelse ved Indkjøb til den geografiske Repræsentation af Cephalopoderne, nemlig fra de indiske og avstralske Øer, ikke naaet til Bestemmelse og Indførelse, og de fortsatte Studier over Flynderøjets Flytning først kommet til Publikation i 1878. I sidst nævnte Aar have ogsaa hans Studier i selve Naturen af de forhistoriske Favnaer saa godt som været stillede i Bero; men i 1877 har han, for en ikke ringe Del i Forening med sin Kollega i Geologien, Hr. Prof. Johnstrup, fortsat de i tidligere Beretninger nævnte Studier i Sjælland og Jylland over flere yngre Dannelser og de deri opbevarede Levninger og naaet til vigtige, foreløbige Hvilepunkter i Tidsbestemmelsen for flere Led af Favnaen. Som et saadant Fællesudbytte af de til Samlingen indkomne Levninger og sine Studier i Naturen tror Bestyreren allerede at turde antyde, at Forekomsten af Rensdyret og Elsdyret ikkun undtagelsesvis i vort Land har været samtidig, at hint har hos os efterladt sine Levninger i den Periode, der er karakteriseret ved den hele Alpevegetation (*Salix polaris* og reti-

*) vide Listernes Angivelser, foran S. 671 og 677.

culata, *Betula nana*, *Dryas octopetala*), denne i senere ved Smaabuske og Bæverasp karakteriserede Aflejringer, og væsentlig forud for Fyrrevegetationens Tid.

Tidligere har jeg (Aarsberetn. for 1870) gjort opmærksom paa den for Forstaaelsen af vor nu værende Favnas Sammensætning nødvendige Henseen til Sammenknytningspunkterne med visse østlige Favnaer, og i 1877 have de oven nævnte Studier i Vendsyssel ført til det første utvivlsomme Spor af den meget interessante Steppfavna, som man i de senere Aar har saa fyldigen kunnet paa-vise for Nordtysklands Vedkommende, idet Underkjæven af et Steppeegern (*Spermophilus altaicus*) kom for Dagen og det under Forhold, der nogenlunde tydelig angiver Tiden, dette Dyr har levet her. Da i det hele taget Afsnittene inden for den nu værende Jordperiode have i vort Lands Omraade ved Hjælp af de successive Ændringer i Floraen kunnet langt sikkrere angives, end hidtil Tilfældet har været i Tyskland eller Nabolandene, er dette Datum saa meget vigtigere. Skjønt denne Underkjæve maa anses for den væsentligste Forøgelse i disse to Aar af Samlingen til vor Fortidsfavna, er det langt fra det eneste Bidrag, endog til samme Afsnit i Tiden. Af Hvirveldyr maa her endnu anføres nye Levninger af Moseskildpadden, samt af Bæveren (et Kranium indsendt af Hr. Konsul Ørting i Ebeltoft) og enkelte Fiskelevninger fra Alpefloraens Tid, af hvirvelløse Dyr fra samme Tidsrum flere Unioner og Anodonter, der i et ejendommeligt Præg afvige fra vore nu levende. Fra den arktiske Havbunds Lerlag er modtaget en Hvirvel af en Sæl.

I Samlingen af løse Knogler til Fremme af slige Studier er et ringe Antal indlagt; et noget større Materiale af Knogler af Dyr fra Volgastepperne er i disse to Aar bragt til Veje.

Af Gaver for det her omhandlede Tidsrum maa nævnes: et *Pteropus*-Skelet og Kraniet af et indisk Svin fra Dr. Købke, Militærlæge i hollandsk Tjeneste paa Java, flere Leddyr fra Hr. Ingeniør Damborg paa Sumatra, en Række Frøer og Salamandre i Larvetilstandene fra Dr. Lataste i Paris; islandske Snyltekrebs og et Par Grindeføstre fra Kaptejerne Caroe og Vandel i Sø-Etaten; en Fregatfugl i Skelet m. m. fra Skibskaptejn Corneliusen, flere Sødyr fra Kapt. Thomsen, Styrmand Hitz, Kapt. Andréa, Kand. Traustedt.

II.

Bløddyr- og Straaldyrsamlingen. For den først nævnte eller den konkologiske Afdeling af de grevelige Moltkeske Samlinger har Aaret 1878 været et særlig uheldsvangert.

Beretningen for 1877 kunde vel meddele, at da ved Aarets Slutning Afdelingens Assistent, Dr. philos. O. A. Mørch, for sit Helbreds Skyld havde maattet søge til Syden i nogle Maaneder, for der at gjenvinde sit Helbred, stod der af de forskjellige Konkyliesamlinger kun nogle faa (6) Skuffer af de monomyære Muslinger tilbage, for at det større og mangeaarige Arbejde med Sammenstillingen af de ældre Samlingers sammenhørende Slægter og Arter kunde kaldes afsluttet, og der da kunde tages fat paa den kritiske Bestemmelse af Arterne og Etiketteringen eller, som det da hed, »den endelige Ordning og Katalogisering af denne omfattende Samling«, for hvilken den af al Kraft i saa mange Aar fremmede Sammenstilling af det ensartede havde været den første og nødvendigste Betingelse. At faa hin Rest afsluttet og at faa denne Revision og den endelige Ord-

ning i god Gænge i Løbet af 1878, derom havdes det bedste Haab. Men desto værre, allerede tidlig i dette Aar brast Haabet, da Dr. Mørch allerede i Januar Maaned døde af Brystsyge i Nizza.

Det var imidlertid ikke alene det sørgelige Tab af en som Konkyliekjender over hele den naturhistoriske Verden bekjendt og anerkjendt Medarbejder, Museet fik at beklage. Den lille Sum af 1,000 Kr. aarlig, som paa Budgettets Assistancesum tilstaas Museet »til Arbejder inden for de konkologiske Afdelinger«, og hvormed dette havde honoreret Dr. Mørchs Assistance, en Sum, der kun var det Beløb, hvormed tidligere de adskilte Samlinger havde stræbt at faa konkologiske Ordningsarbejder fremmet, bortskares ved en ministeriel Resolution af 5. Juli 1878.*)

Til Grund for denne Bestemmelse syntes der, i Følge Ministeriets Skrivelse, at have ligget flere Opfattelser, som ikke blot tidligere havde været aldeles fremmede for Bestyreren, men som denne ogsaa endnu maa betragte som fremkaldte ved Misforstaaelser af de tidligere og virkelige Forhold. Summen syntes nemlig af Ministeriet betragtet dels som en kun midlertidig, dels kun til en bestemt Person knyttet Assistancesum, ved hvis Død Beløbet altsaa ansaas for ledigbleven, dels tillige som en Sum, kun bestemt for en vis Række af Arbejder, der nu ansaas for sluttede, eller til hvis Fremme der ikke havdes Kræfter tilstede. Disse og lignende efter Bestyrerens Formening med de virkelige og historiske Forhold ved Afdelingen og ved Museet i det hele ikke ret overensstemmende Opfattelser tillod denne sig paa bedste Maade at oplyse i sin i Sagen afgivne ærbødigste Betænkning, der blev tiltraadt af den ene Kollega i Museumsraadet, og imod hvilken der af den anden Kollega ikke blev anført noget som helst, medens Konsistorium, idet det indsendte Sagen til Ministeriet, ligeledes sluttede sin Betænkning til den. Ved disse Yttringer i Sagen haaber Bestyreren at maatte frikjendes for at have under de paa tidligere Stadier skete Forhandlinger om denne Assistancesum ved nogen som helst Tvetydighed bidraget til de Opfattelser, han nu ikke har kunnet anerkjende som rigtige, og som have fremkaldt et saa føleligt Afbræk i de regelmæssige Arbejder inden for den grevelige Moltkeske Afdeling. Det vilde betydelig overskride denne Aarsberetnings rimelige Grænser, hvis Bestyreren her nærmere vilde udvikle de for de Moltkeske Samlinger og for Videnskaben højst beklagelige Følger, som en Formindskelse af Afdelingens Assistancesum, skulde den blive varig, uundgaaelig maa føre med sig. Han kan ogsaa her saa meget bedre undlade dette, som han andetsteds under de videre Forhandlinger, hvortil denne Sag har givet Anledning, har yttret sig derover. I det Haab, at disse Forhandlinger ville føre til et forønsket Resultat, saa at Afdelingen snart maa se sig i Stand til med fuld Kraft at gjenoptage de nu hvilende Ordningsarbejder i Bløddyrklasserne, skal jeg her indskrænke mig til at beklage denne, om end forhaabentlig kun midlertidige, dog i høj Grad følte Svækkelse af Museets Virksomhed og Virkekraft. Følgen af, at Afdelingen for Aaret 1878 har været berøvet den nævnte Assistancesum (paa 250 Kr. nær) har imidlertid været en dobbelt.

For det første har Bestyreren paa Grund af det ham paahvilende store An-

*) Univ. Aarb. 1877—78 S. 354.

svar for disse saa betydelige og vigtige Konkyliesamlinger og disse Samlingers endnu uetiketterede Tilstand m. m., været nødsaget til, saa længe ingen særlig betroet Assistent ved dem kan honoreres, at holde samtlige denne Afdelings Skabe og Skuffer aflaaede og ingen som helst Afbenyttelse af Indholdet at tillade uden under Bestyrerens personlige Nærværelse, hvilket naturligvis har indskrænket fremmede Konkologers Tilgang til Samlingerne til et Minimum. For det andet have Ordningsarbejderne i Bløddyrssamlingen indskrænket sig til at indføre i Protokollerne de senest indkomne Forøgelse og til en af Cand. mag. Traustedt begyndt Bearbejdelse (Ordning, Bestemmelse, Opstilling og Katalogisering) af de nordiske og middelhavske enlige Søpunge (*Ascidia simplices*), der haabes gennemført inden Udløbet af Finansaaet.

I Straaldyrssamlingen er der sket et smukt Fremskridt derved, at Samlingen af lavere Gopleformer (*Occanider*), der havde været tilsendt Prof. Ernst Häckel i Jena til Bestemmelse og Benyttelse ved hans store systematiske Arbejde over Meduserne, efter Tilbagesendelsen er blevet ordnet og opstillet med de af Prof. Häckel meddelte Bestemmelser.

De væsentligste Forøgelse af Bløddyr- og Straaldyrssamlingen ere: 1) 15 fra Hr. Prof. Semper igjennem Dr. R. Bergh modtagne *Nudibranchia* fra de indiske Have, indsamlede af først nævnte og anatomisk undersøgte og beskrevne af sidst nævnte. De danne Fortsættelsen af lignende i 1876 og 1877 modtagne Rækker, og som Originalstykker for Dr. R. Berghs fortrinlige anatomiske Arbejder have de en særlig videnskabelig Værdi. 2) Fra Dr. Weinland i Esslingen i Würtemberg modtaget 22 Arter af Konkylier fra Haiti og 53 Arter Land- og Ferskvands-Konkylier fra Urach (Würtemberg). 3) Fra Hr. Carl Bock (for Tiden paa Rejse i Sumatra) 2 Expl. af *Argonauta oweniana* i Spiritus og 130 Arter af sjældnere Konkylier fra Mauritius, Madagaskar, Tasmanien, Kalifornien, Ohio osv. 4) Fra Kaptejn Vandel Udbyttet af nogle ved Færøerne samt ved Islands Nordkyst og Østkyst paa noget over 50 Favnes Dybde foretagne Skrabninger, bestaaende især af Echinodermer (10 Arter) og enkelte (7) Arter af Mollusker. 5) Fra Bestyreren 27 Arter danske Land- og Ferskvands-Mollusker, indsamlede i Vendsyssel og Rold Skov med flere Lokalteter. 6) Fra Cand. mag. Traustedt 22 Arter af Havbløddyr og 42 Arter af Land- og Ferskvandsbløddyr, nogle Echinodermer, Anthozoe og Svampe, indsamlede dels i Mariagerfjord, dels i sammes Omegn, samt nogle faa ved Hellebæk indsamlede Echinodermer. 7) Fra Cand. mag. G. Winther 11 Arter af Bryozoe og Hydroider, nogle Echinodermer og Havsvampe m. m., samt 21 Arter af Mollusker, indsamlede i Langelandsbæltet, den sydfynske Øgaard og mellem Smaalandene. 8) Fra Kaptejn Ravnkilde en smuk Række af visse elegante Korallformer (*Tubipora*, *Distichopora*, *Stylaster*) fra Marschall-Øerne samt et Par Konkylier fra andre Punkter af Sydhavet. 9) Fra Hofjægermester E. v. Benzon til Benzon og Cand. mag. W. Sørensen (jfr. Beretningen om Fiskesamlingen) 75 Arter af Land- og Ferskvands-Mollusker fra La Platastaterne, samt flere Arter af Blæksprutter, Vingesnegle, Kølsnegle og andre pelagiske og littorale Mollusk-Former, Physophorider, Søfjer og Echinodermer, dels indsamlede paa Overrejsen i aaben Sø, dels fra Norges og Marokkos Kyst. 10) Med den i Beretningen for Fiskesamlingen omtalte Samling af fossile Fiske fra Konsul Løytved fulgte ca. 10 Arter af andre Fossilier (Bløddyr og Echinodermer) fra Syrien. 11) Kjøbt i en tysk Mineraliehandel: 2 Stenplader med

smukke Exemplarer af en fossil Sølilie (*Ctenocrinus decadaetylus*). 12) Nogle Blæksprutter, skjænkede af Skibsførerne Andréa, Corneliussen, Thomsen og Styrmand Hits samt af Sysselmand Møller. Først nævnte har tillige skjænket nogle Hornkoraller fra Singapore.

Forskjellige mindre Bidrag skyldes end videre Dhrr. Kand. Collin, Byfoged Frich, Kaptejnerne Andréa og Corneliussen, Styrmand Hits, Fisker Willumsen, Adjunkt Juel, Student R. Bergh, Kjøbmand Lund, Hr. C. Damborg paa Sumatra, Urtekrammer With, Kand. Kornerup og Dr. v. Haven.

Nogle Arter af Konkylrier (især af *Fusus*, *Buccinum* og *Defrancia*-Gruppen) have været udlaaente til Direktør Friele i Bergen og Dr. Kobelt i Frankfurt for at benyttes ved kritiske konkylriologiske Arbejder; til samme Brug afgivet til Konkologen Clessin af islandske Lymnæer en enkelt Art i flere Individuer, og af andre Doubletter af almindeligere Former bortbyttet ca. 50 Arter til Hr. Adjunkt Feddersen i Viborg. Af Museets til Prof. Häckel i Jena afsendte Meduser er 2den Afdeling (de højere Gopleformer) endnu ikke tilbagesendt, men det ventes snart at ville ske. Stud. mag. R. Bergh har gennemgaaet Museets nordiske Hydroide-samling og ydet Bidrag til dens Artsbestemmelse. Med Hensyn til Samlingens øvrige Benyttelse henvises til Beretningen for Fiske- og Ormesamlingen.

Af almindelige Foranstaltninger, vedrørende Museet i sin Helhed, mærkes, at Konsistorium ved Skrivelse af 15. Febr. 1879, efter at Etatsr. Steenstrup havde erklæret sig villig til paa ny at overtage Hvervet som Formand for Museumsraadet, har fritaget Prof. Schiødte fra 1. Apr. s. A. at regne for bemeldte ham senest ved Konsistoriums Skrivelse af 19. Marts 1875 *) indtil videre overdragne Hverv og fra samme Tid overdraget dette til Etatsr. Steenstrup.

4. Det mineralogiske Museum 1878.

Foruden de daglige Arbejder i Museet, nemlig Katalogiseringen af nye tilkomne Mineralier, Bjergarter og Forsteneringer, saa vel som Besørgelsen af Forsendelser til Ind- og Udlandet, der ere varetagne af Stud. polyt. Faber under Assistent Steenstrups Fraværelse i Grønland, er der i Aar foretaget følgende Ordningsarbejder.

Paa Grund af, at Assistent Hoff har været hjemsogt af Sygdom i største Delen af dette Aar, saa at han ikke har været i Stand til at udføre de ham paa-hvilende Arbejder, har han formaaet Cand. polyt. Lorenzen til at varetage dem for sig i det Haab, at der vil indtræde en Forandring i hans Helbredstilstand, saa at det vil være ham muligt atter at kunne arbejde i Museet, hvor han har været ansat i ikke mindre end 28 Aar. Kand. Lorenzen har i den sidste Halvdel af Aaret bearbejdet Meteoritsamlingen, der i de senere Aar er blevet betydelig forøget, saa at den nu tæller 62 Meteorsten fra 42 forskellige Meteorfald, 14 Stkr. Jærn-Stenmeteoriter fra 5 Lokalteter og 64 Stykker Meteorjærn fra 44 Lokalteter. Han er nu for Tiden beskæftiget med Ordningen af Museets Samling af

*) Univ. Aarb. 1873—75 S. 320.

Pseudomorfoser, Gang- og Nutidsdannelser, hvilket vil være tilendebragt i den nærmeste Fremtid.

Den i Indberetningen for 1877 berørte foreløbige Bearbejdelse af den almindelige geognostiske Bjergartssamling er i det forløbne Aar saa vidt tilendebragt, at der kun staar tilbage at foretage en Revision af Fortegnelsen. End videre har Cand. mag. Bartholin fortsat den i 1877 paabegyndte Bestemmelse af en større Suite miocene Planteforsteninger fra Nordgrønland.

De betydelige Samlinger af islandske Mineralier, Bjergarter og Forsteninger, der ere indsamlede af Robert i 1836, af Steenstrup og Hallgrimsson i Aarene 1839—40, af Mathiessen, Schythe og Sartorius v. Waltershausen i 1846, af Hjaltelin i 1852, og af Museets nu værende Bestyrer i Aarene 1871 og 1876 paa de af dem foretagne Undersøgelser, have hidtil dannet lige saa mange selvstændige, efter forskellige Principer ordnede Suiten. Som Følge deraf var Benyttelsen af dem meget besværlig, da Gjenstande fra samme Lokalitet maatte søges paa flere Steder og, med Undtagelse af den Robertske Samling, havdes der ingen Fortegnelse over Indholdet. For at bøde paa dette Savn er først hver enkelt Samling blevet ordnet efter en vedtagen Plan, og det hele derefter sammenarbejdet til en let overskuelig geografisk-geognostisk Samling, der nu udgjør ca. 2,500 Nummere foruden Forsteningerne. Stud. mag. Thoroddsen, der deltog i Undersøgelsen paa Island 1876, har været behjælpelig hermed og forfattet en fuldstændig Fortegnelse over hele Samlingen.

Tilvæksten ved hver enkelt af Museets Samlinger har i det forløbne Aar været følgende:

A. Mineralsamlingen. 1) Kjøbt krystalliseret Guld, Stensalt og Chabasit af Mineralhandler Pech i Berlin. 2) Modtaget 42 smukt krystalliserede Mineralier, hvoraf især bør fremhæves Nickel, Hedenbergit, Castor, Pollux, Magnetkis, Amazonsten, Cerussit, Spinel, Apatit og Tridymit (alt vurderet til 650 fr.) fra Prof. Pisani i Paris, dels ved Kjøb, dels ved Bytning. 3) Noumeit fra Ny Kaledonien og Adamin fra Laurion fra Prof. Des Cloizeaux i Paris. 4) Guld, Sølv, Zinnober og Kobberkis fra Kalifornien, forærede til Museet af Mekanikus Schmelling. 5) Store Beryl-Krystaller fra et nyt Findested i Grønland, forærede af Distriktslæge Sørensen i Godthaab. 6) Straalsten, modtaget fra Kolonibetyrer Lützen i Sukkertoppen. 7) En stor Orthit-Krystal og krystalliseret Monazit, kjøbt af Kaptejn Olsen i Arendal. 8) 2 Samlinger Mineralier fra det sydlige Norge, deriblandt Krystaller af et nyt Mineral, Kjerulfin, af Zirkon, Titanjærn, Thulit, Cyprin, Yttrotitanit, Enstatit og mange Pseudomorfoser efter det sidste Mineral, i alt 328 Stykker, købte af Mineralhandler Gjethus i Snarum. 9) Islandske Zeolither fra Berufjord, købte af Frøken Weywadt. 10) Columbit og Tinsten-Krystaller fra Ivigtut, forærede af Cand. med. Frisch og Assistent Nørgaard. 11) En Samling nordamerikanske Mineralier, især smukke Exemplarer af krystalliseret Rutil, Kiselzink, Willemit og Lazulit m. m., i alt 79 Stykker, en Fortsættelse af den i Fjor under A. 17 nævnte Samling, modtagne fra Prof. Shepard i Massachusetts. 12) Et større Parti Halloysit fra Indiana, foræret Museet af Grosserer Hoppe. — En Del af de under Nr. 7—11 nævnte Mineralier ere overførte til Museets Doubletsamling. Desuden har Museet modtaget mindre Gaver af Mineralier fra Kaptejn Andréa, Grosserer Isberg, Lektor Jørgensen og Kand. Sørensen.

B. Den almindelige geognostiske Samling. 1) En $7\frac{6}{10}$ Pund vægtig Meteorsten, der d. 29. Avg. 1878 faldt i Mern Sogn ved Præstø. Museet kom i Besiddelse af den ved godhedsfuld Medvirkning af praktiserende Læge Nielsen, imod en Douceur til Finderen. 2) En stor Basaltøjle fra Trangisvaag-Bugten paa Syderø, foræret af Sysselmand Effersø sammesteds. 3) 147 Arter Silur-Forsteninger fra Gotland, fortrinsvis Brachiopoder og Koraller, købte af Kand. Collin. 4) Faxeforsteninger fra Annetorp i Skaane, indsamlede for Museet af Assistent Faber og Stud. polyt. Sebelien. 5) Perichocrinus moniliformis fra Øvre-Silur og Ryghvirvler af Ichthyosaurus fra Liasformationen i England, fra Prof. Pisani i Paris. 6) En Samling tertiære Forsteninger, især fra Tyskland, forærede Museet af Dr. Mørchs Bo. Mindre Gaver 'ere modtagne fra Kand. Lorenzen, Stud. Sebelien, Kand. Østrup og Zoologisk Museum.

C. Den dansk-geognostiske Samling. 1) En Samling Granit, Pegmatit og Flusspath fra nogle nye Brud paa Højlyngen, samt Forsteninger fra alle Etager af de palæozoiske Formationer paa Bornholm, indsamlede af Museets Bestyrer paa en Rejse i Sommeren 1878. 2) En Samling Trilobiter fra Andrarumskalken ved Ølenaa paa Bornholm, købt af Fabrikbestyrer Andersen. 3) Kridtforsteninger fra Aalborg og Frejlev, indsamlede af Stud. med. Heckscher. 4) Prøver af Ler, Sandsten og Jærnsten samt Planteforsteninger fra Kulformationen ved Bagaa og i Hasle Havn, indsendte af Skolelærer Siersted i Hasle. 5) En stor Nautilus fra Klinteberg Kalkbrud, foræret af Pastor Mehl. 6) Tertiære Stenarter og Rullestensler fra Jylland, indsamlede af Assistent Faber. End videre har Museet modtaget mindre Gaver fra Dhrr. Stud. Ankjær, Lærer V. Bjørnbak, Landinspektør Bülow, Stud. Caroc, Assistent Faber, Ingeniør Fibiger, Hr. Fries, Hr. Jensen, Fabriker Jørgensen, Grosserer Lefolii, Polytekniker Messerschmidt, Provst Taaffe, Kand. Tuxen, Stud. Sebelien og Etatsr. Steenstrup, samt Boreprøver fra Forpagter Thalbitzer paa Thurebyholm og fra den jyske Kystsikringskommission.

Af Doubletsamlingen er afgivet: 1) 18 Columbit-Krystaller fra Ivigtut i Syd-Grønland til Prof. Nordenskiöld i Stockholm. 2) Gedigent Jærn (»Meteorjærn«), Basalt med Jærn og Troilit fra Ovifak paa Disko i Nordgrønland til Professor Lawrence Smith i Louisville. 3) De samme Mineralier til Museum d'Histoire naturelle i Jardin des Plantes. 4) 51 islandske, grønlandske og norske Mineralier til Prof. Roscoe i England. 5) 65 færøiske, islandske og grønlandske Mineralier til Professor Pisani i Paris (til Dels Ækvivalent for den under A. 2 nævnte Samling). 6) 50 færøiske, islandske og grønlandske Mineralier til Professor Shepard i Massachusetts (Ækvivalent for den i Indberetningen for 1877 under A. 17 nævnte Samling). 7) Epistilbit og Dobbeltspath fra Island, Rav fra Grønland og Oligoklas-Krystaller fra Norge til Prof. Des Cloizeaux i Paris (Ækvivalent for de under A. 3 anførte Mineralier). 8) En Samling islandske og grønlandske Mineralier (vurderet til 240 Rmk.) til Mineralhandler, Dr. Schuchardt i Gørlitz. Der vil blive tilstilet Museet et Verderlag af Mineralier. 9) Mindre Undervisningssamlinger til Supplering ere afgivne til den kgl. Veterinær- og Landbøjskole, Lyngby Landboskole og det theoretiske Landvæsensinstitut i Odense.

Bøger og Kort. Haandbibliotheket er forøget med »Angelins Iconographia Crinoideorum in stratis Sueciæ siluricis«, 1878, Fortsættelserne til Barrandes

Système Silurien de la Bohême Vol. II., Paléontologie Française, Terrain Jurassique og Leonhard u. Geinitz Neues Jahrbuch für Min., Geol. u. Paläontologie, Fra det kongl. Danske Videnskabernes Selskab: 11 af Generalstaben udgivne Kortblade over Jylland, 9 af de af Sveriges geologiske Undersøgelse udgivne Kortblade og medfølgende Beskrivelser, samt flere mindre Afhandlinger. Fra »U. S. Geological Survey of the Territories«: Geol. and Geographical Atlas of Colorado, Map of the Sources Snake-River, Map of the lower and upper Geysers-bazin.

Museet har været benyttet i 8 ugentlige Timer i det 1ste Halvaar af 25 og i 2det Halvaar af 41 studerende, medens det har været aabent to Timer ugentlig for Publikum og været besøgt af 360 Personer.

Baade til det i 1878 afholdte Landmandsmøde i Svendborg og til Verdensudstillingen i Paris har der fra Museet været indsendt Samlinger af danske Sten- og Jordarter, og for at disse kunde være tilstrækkelig oplysende, foretoges i dette Øjemed en Indsamling af større Prover, hvortil ydedes velvillig Bistand af Skoleforstander Millinge i Hjørring, Inspektør Buus paa Rosvang, Ingeniør Fibiger i Lemvig, Fabrikant Voss i Aalborg, Skovrider Bach i Herning, Ingeniør Hummel i Esbjerg, Kjøbmand Høyrup i Fredericia, Forpagter Borries paa Søholm og Skolelærer Siersted paa Bornholm. Til Udstillingen i Paris var der desuden af Museets Bestyrer forfattet 2 geologiske Kort over Danmark med tilhørende Profiler, hvorfor der tildeltes Sølvmedaille, samt en Fremstilling af Danmarks geognostiske Forhold, der er optaget i »Économie rurale du Danemark« par Jules Godefroy. Palæontologen, Dr. Nathorst, der er ansat ved Sveriges geologiske Undersøgelse, har haft til Laans den Angelinske Samling af Planteforsteninger fra Høganæs. Efter Afbenyttelsen er den nu tilbageleveret Museet; han har bestemt alle Stykkerne (ialt 32 Arter) og afbildet 28 Exemplarer af Museets Samling i det af ham i Vetenskaps Akademiens Handlingar optagne Arbejde om Planteforsteningerne fra Høganæs. Da Museets Bestyrer forhørte sig hos Akademi-Adjunkt, Dr. Lundgren i Lund, der nylig har udgivet »Faunaen i Skaanes Kulformation«, om han ikke maatte være villig til ogsaa at bearbejde Museets Dyreforsteninger fra den tilsvarende Dannelse paa Bornholm, erklærede han sig dertil villig, og den nævnte Samling blev ham derefter tilstillet til Undersøgelse sidst i Decbr. Maaned, saa at der altsaa er Haab om at faa den undersøgt og beskrevet af en Sagkyndig.

5. Det kemiske Laboratorium 1878—79.

(Professor Julius Thomsen).

Antallet af studerende.

	Medicinske studerende.	Farma-certiske studerende.	Poly-teknikere.	Andre studerende.	I alt	
					studerende.	Antal af ugentlige Arbejdsdage
Høstsemestret 1878 . . .	54	37	13	7	111	409
Vaarsemestret 1879 . . .	43	49	14	6	112	420

I Gjennemsnit har altsaa enhver studerende arbejdet i Laboratoriet i 3,72 Dage ugentlig. Laboratoriet har, ligesom tidligere, været aabent for de studerende 4 Dage om Ugen fra Kl. 12—3 og for videre komne hver Dag fra Kl. 10—3. Benyttelsen af Laboratoriet har i dette Forretningsaar, ligesom i det foregaaende, været meget stor og omtrent 17 Procent større end i Tidsrummet 1871—77.

Antallet af Examina.

Praktisk Examen har været afholdt for følgende Antal studerende.

	Lægevidenskabelig Forberedelses Examen.	Farmaceutisk Examen	Polyteknisk Examen.	Antallet af praktiske Prøver.
Januar 1879	16	17	3	73
Maj & Juni 1879	21	27	»	102

Laboratoriets Virksomhed i videnskabelig Retning har været en Fortsættelse af dets tidligere. Af Prof. Julius Thomsens »Thermochemische Untersuchungen« er i afvigte Aar fuldendt Afsnittet XXIX, indeholdende Undersøgelserne over Svovlmetallerne, som ere offentliggjorte i »Journal für practische Chemie«; end videre er til Universitets Festskrifter leveret en Afhandling: Thermokemiske Undersøgelser over Kvælstoffets Ilt og Syrer. Assistent Th. Thomsen har fortsat sine Undersøgelser over Træets Bestanddele, og Assistent Steenbuch udført en Del Arbejder, vedrørende Efterrensning og Forfalskninger af Fødevarer og andre Handelsvarer.

6. Det astronomiske Observatorium 1878—79.

(Professor Thiele).

Efter Opfordring fra »Mitteleuropäische Gradmessung« og med velvillig Imødekommen af den svenske og den danske Telegrafbestyrelse er der i Aar foretaget en telegrafisk Længdebestemmelse mellem Lunds og Københavns Observatorier. Ved en extraordinær Bevilling ere forskjellige Mangler ved Hovedinstrumenterne blevne afhjulpne og Observatoriet er kommet i Besiddelse af en Kronograf af Meyer & Wolff i Wien, som ved den omtalte Længdebestemmelse har vist sig fortrinlig. Tillige er Observatoriets Bogsamling og Inventarium blevet kompletteret. Som sædvanlig har Bogsamlingen modtaget værdifulde Forøgelser ved Gaver fra udenlandske Personer og Instituter.

7. Den farmakologiske Samling 1878—79.

(Professor Warnecke).

Samlingen har stadig været benyttet saa vel af medicinske som farmaceutiske studerende, i det hele i et Antal af c. 80. 2 Farmaceuter, der agte at drive deres Studium videre, have fra den erholdt Præparater til mikroskopisk Undersøgelse. Gaver ere modtagne af Apothekerne Madsen og Piper.

8. Det pathologisk-anatomiske Museum 1878—79.

(Lektor Lange).

Foruden sin ordinære Indtægt af 660 Kr. har Museet i Finansaaret 1878—79 af det til extraordinære Udgifter ved det medicinske Fakultet disponible Beløb erholdt et Tilskud af 65 Kr. 49 Øre som Bidrag til Anskaffelse af et Skab. Indtægten har saaledes i alt været 725 Kr. 49 Øre. Af dette Beløb er 60 Kr. efter Bestemmelsen anvendt til Museets Offentligholdelse (ved Prosektor Dahl), medens der til den lavere Betjening, Budløn, Renholdelse af Museet er medgaaet 152 Kr. 42 Øre, til Instrumenter og Reparationsarbejde paa Inventariet 35 Kr. 79 Øre og endelig til Kemikalia og Glas til Præparaters Opbevaring 411 Kr. 79 Øre, samt som Afdrag paa det oven omtalte Skab de dertil bevilgede 65 Kr. 49 Øre.

I Aarets Løb er den i Fjor omtalte Udsondring af en Studiesamling til Brug ved det regelmæssige Undervisningskursus i Hovedsagen tilendbragt og den nye Katalogisering af hele Museet fortsat. Der er som sædvanlig forfærdiget et betydeligt Antal Præparater til Forøgelse af Museet, dog færre end ønskeligt, da man paa Grund af de smaa Indtægter maa paalægge sig en stor Sparsomhed med Hensyn til Anskaffelse af Glas og Konserveringsvædsker, ligesom Skabene, til Trods for den nye Anskaffelse, stadig ere overfyldte. Museets tidligere berørte omfangsrige frivillige Virksomhed som pathologisk-anatomisk Konsulent for Hospitaler og private Læger i hele Landet er fortsat paa sædvanlig Maade.

9. Den Arnemagnæanske Stiftelse 1878.

(Eforus: Professor Ussing).

De begyndte Katalogarbejder og Afskrivningsarbejder ere fortsatte af de 2 Stipendiarer og Cand. mag., Adjunkt Kaalund. Der er ikke udgivet noget Skrift i Aarets Løb, men betydelige Arbejder ere forberedte og Trykningen allerede begyndt, saa at der i Aaret 1879 vil have Brug for de 1500 Kr., der ere sparede i 1878.

IX. Universitetets Forhold ud ad til.

I Maj 1878 modtog Konsistorium Underretning om, at der i Paris var dannet et Société pour l'étude des questions d'enseignement supérieur. Selskabet lovede at tilstille Kjøbenhavns Universitet dets periodiske Skrifter om de højere Undervisningsanstalters Organisation og Undervisningsapparat, medens det til Gjengæld udbad sig de Publikationer for vort Universitets Vedkommende, der kunde være af Interesse for det ved disse Undersøgelser. Kort Tid efter formulerede det adskillige Spørgsmaal vedrørende Kjøbenhavns Universitets Organisation m. v. vilke det udbad sig besvarede. Konsistorium foranledigedes herved til at lade udarbejde en kortfattet samlet Fremstilling af Organisationsforholdene for vort Universitets Vedkommende, hvilken Fremstilling blev oversat paa Fransk og tilstillet det trykt under Titlen »Aperçu sur l'organisation de l'Université de Copenhague«. Aftryk af denne sendtes med Jubelfestskrifterne til samtlige Universiteter og videnskabe-